

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

Проглашава се Закон о основној школи, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на Другом ванредном заседању у 1992. години, одржаном 22. јула 1992. године.

ПБ број 223

У Београду, 22. јула 1992. године

Председник Републике,
Слободан Милошевић, с.р.

ЗАКОН О ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 50/92 од 25.7.1992. године.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се делатност основне школе и основне музичке и балетске школе (у даљем тексту: школа).

Основно образовање и васпитање стиче се у школи остваривањем наставног плана и програма у трајању од осам година.

Члан 2.

Циљ основног образовања и васпитања је стицање општег образовања и васпитања, складан развој личности и припрема за живот и за даље опште и стручно образовање и васпитање.

Основним образовањем и васпитањем остварује се нарочито: оспособљавање за живот, рад и даље образовање и самообразовање; овладавање основним елементима савременог општег образовања; оспособљавање за примену стечених знања и умења и стваралачког коришћења слободног времена; развијање интелектуалних и физичких способности, критичког мишљења, самосталности и заинтересованости за нова знања; упознавање основних законитости развоја природе, друштва и људског мишљења; стицање и развијање свести о потреби чувања здравља и заштите природе и човекове средине; развијање хуманости, истинољубивости, патриотизма и других етичких својстава личности; васпитање за хумане и културне односе међу људима, без обзира на пол, расу, веру, националност и лично уверење; неговање и развијање потреба за културом и очувањем културног наслеђа; стицање основних сазнања о лепом понашању у свим приликама.

Члан 3.

Школа може да обавља предшколско васпитање и образовање, у складу са законом.

Члан 4.

Наставни план и програм у школи остварује се на српском језику.

Члан 5.

За припаднике народности наставни план и програм остварује се и на матерњем језику, или двојезично, ако се за упис у први разред пријави најмање 15 ученика.

Школа може да остварује наставни план и програм и на језику народности, односно двојезично и за мање од 15 ученика уписаних у први разред, уз сагласност министра просвете.

Министар просвете прописује начин двојезичног остваривања наставног плана и програма.

Када се наставни план и програм остварује и на језицима народности, ученик савлађује наставни план и програм српског језика.

Када се наставни план и програм остварује на српском језику, ученицима припадницима народности обезбеђује се савлађивање наставног плана и програма матерњег језика са елементима националне културе.

Члан 6.

На оснивање, управљање, руковођење, положај запослених, надзор над законитошћу рада и укидање школа примењују се одредбе закона којима се уређује систем јавних служби, ако овим законом није другачије утврђено.

Општина може организовати заједничку стручну службу за све школе на својој територији, уз прибављену сагласност Министарства просвете.

Члан 7.

У школи није дозвољено политичко организовање и деловање и коришћење школског простора у те сврхе.

II. ПРАВА ГРАЂАНА У ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ

Члан 8.

Република Србија обезбеђује остваривање права грађана од општег интереса у основном образовању и васпитању, и то:

1. основно образовање и васпитање деце у осмогодишњем трајању;
2. основно образовање и васпитање одраслих;
3. основно музичко и балетско образовање и васпитање;
4. допунско основно образовање и васпитање деце грађана Републике Србије у иностранству.

1. Оснивање школе

Члан 9.

Ради обезбеђивања права грађана из члана 8. овог закона, Влада Републике Србије (у даљем тексту: Влада) оснива школу.

Члан 10.

Влада утврђује број и просторни распоред школа у Републици Србији (у даљем тексту: мрежа школа).

Министарство просвете утврђује, на предлог општине, подручје са којег се деца уписују у одређену школу.

Члан 11.

Школа може да почне са радом ако има: школски простор, опрему и наставна средства; потребан број наставника и стручних сарадника.

Ближе услове из става 1. овог члана прописује министар просвете.

Министарство просвете утврђује испуњеност прописаних услова за почетак рада и обављање делатности школе.

Школа може да обавља делатности ван свог седишта (у даљем тексту: издвојено одељење) под условима утврђеним у ставу 1. овог члана.

Члан 12.

Музичку и балетску школу могу основати сва правна и физичка лица, под условима утврђеним овим законом.

2. Надзор над радом школе

Члан 13.

Управни и стручно-педагошки надзор над радом школе (у даљем тексту: надзор) врши Министарство просвете.

Начин остваривања надзора из става 1. овог члана прописује министар просвете.

Члан 14.

Послове надзора обавља школски надзорник.

Члан 15.

Школски надзорник врши контролу примене закона и других прописа којима се уређује: остваривање наставних планова и програма; организовање и извођење образовно-васпитног рада; рад стручних органа школе; испуњеност прописаних услова за рад школе; остваривање права и обавеза ученика и родитеља, наставника, стручних сарадника, васпитача и директора; употреба уџбеника и других наставних средстава; вођење евиденције и документације о образовно-васпитном раду и издавање јавних исправа.

Члан 16.

У вршењу надзора, школски надзорник: остварује непосредан увид у рад школе, наставника, стручних сарадника, васпитача и директора; присуствује извођењу наставе, испита и других облика образовно-васпитног рада; учествује у припреми, извођењу и оцењивању угледних предавања; прати и проучава савремена искуства у остваривању наставе и других облика образовно-васпитног рада и пружа стручну помоћ у раду наставника, стручних сарадника, васпитача и директора; припрема извештаје и информације о актуелним питањима из делокруга свог рада и предлаже министру просвете и надлежним органима предузимање неопходних мера за отклањање неправилности и недостатака и за унапређивање образовно-васпитног рада.

Члан 17.

О извршеном увиду школски надзорник сачињава записник о чињеничном стању са предлогом мера за отклањање утврђених неправилности и недостатака и за унапређивање образовно-васпитног рада.

Члан 18.

Школски надзорник решењем налаже отклањање неправилности у примени закона и других прописа.

3. Укидање школа

Члан 19.

Школа се укида под условима и по поступку утврђеном законом.

Оснивач је дужан да ученицима укинуте школе обезбеди наставак школовања у другој школи.

IV. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ

Члан 20.

Наставне планове и програме доноси министар просвете.

Члан 21.

Наставним планом и програмом утврђују се обавезне и изборне наставне и ваннаставне активности.

Наставним планом утврђују се: обавезни и изборни наставни предмети, њихов распоред по разредима и недељни и годишњи број часова наставе и других облика образовно-васпитног рада.

Наставним програмом утврђују се: садржај за сваки наставни предмет, циљ и задаци наставе и других облика образовно-васпитног рада и упутство за њихово остваривање.

Члан 22.

Изборни предмети остварују се у VII и VIII разреду, а страни језик као изборни предмет од III до VIII разреда.

Изборни предмети су обавезни за ученике који се за њих опредеље.

Школски одбор, по прибављеном мишљењу општине, одлучује који ће се изборни предмети изучавати у школи.

Одлука о избору или промени страног језика, као обавезног или изборног наставног предмета, доноси школа по прибављеној сагласности министра просвете, најкасније до 30. јуна текуће године.

Члан 23.

У школи се користе уџбеници и наставна средства које одобри министар просвете.

Члан 24.

Школа до 15. септембра доноси годишњи програм рада којим се утврђује време, место, начин и носиоци остваривања наставног плана и програма.

1. Организација образовно-васпитног рада

Члан 25.

За ученике од I до IV разреда организује се разредна, а за ученике од V до VIII разреда предметна настава.

За ученике III и IV разреда предметна настава може да се организује из највише два од следећа три предмета: ликовна култура, музичка култура и физичко васпитање.

Одлуке о избору предмета из става 2. овог члана доноси директор школе, по прибављеном мишљењу наставничког већа.

Предметна настава организује се из страног језика, као изборног предмета, од III разреда.

За припаднике народности предметна настава може да се организује из српског језика и матерњег језика са елементима националне културе од I разреда.

За децу предшколског узраста припаднике етничких група школа може да организује припремну наставу за стицање елементарних знања из српског језика.

Члан 26.

Ученик разредне наставе има до 20 часова наставе недељно, односно до четири часа наставе дневно, а ученик предметне наставе до 25 часова недељно, односно до пет часова наставе дневно.

Ученик разредне наставе који стиче основно образовање и васпитање на језику народности има до 23 часа наставе недељно, а у предметној настави до 28 часова недељно.

У недељни број часова из ст. 1. и 2. овог члана не урачунавају се часови из изборних предмета и ваннаставних активности.

Часови из ст. 1. и 2. овог члана могу се увећати до 5 часова осталим активностима.

Час наставе траје 45 минута.

Члан 27.

Одељење истог разреда може да има до 30 ученика, а изузетно до 34 ученика.

Образовно-васпитни рад од I до IV разреда може да се организује и у комбинованом одељењу.

Комбиновано одељење састављено од ученика два разреда може да има до 20 ученика, а одељење од три или четири разреда до 15 ученика.

Члан 28.

Школска година почиње 1. септембра, а завршава се 31. августа наредне године.

Образовно-васпитни рад у школи организује се у два полугодишта.

У току школске године ученици имају зимски, пролећни и летњи распуст. Зимски распуст траје три, а пролећни једну недељу.

Број радних дана у току школске године и време коришћења распуста ученика прописује министар просвете школским календаром.

Појединачно одступање од школског календара одобрава министар просвете.

Школа је дужна да продужи извођење наставе, уколико је одступала од школског календара, док у целини не оствари наставни план и програм са прописаним годишњим бројем часова.

Члан 29.

Школа може да организује образовно-васпитни рад као посебан облик рада за ученике на дужем кућном или болничком лечењу.

Члан 30.

За ученике од IV до VIII разреда са посебним способностима, склоностима и интересовањима за поједине предмете, школа организује додатни рад.

Члан 31.

За ученике који заостају у савлађивању наставног плана и програма, школа током године организује допунску наставу.

За ученике упућене на поправни испит, школа организује припремну наставу. Припремна настава организује се пре почетка испитног рока, у трајању од најмање пет радних дана са по два часа дневно за сваки предмет.

За ученике са мањим сметњама у физичком и психичком развоју, школа организује корективни педагошки рад.

Члан 32.

Школа прати развој ученика и помаже му у избору даљег образовања и професионалног опредељења.

Члан 33.

Школа обезбеђује услове за остваривање друштвених, техничких, хуманитарних, спортских и културних активности које доприносе развоју личности ученика.

Члан 34.

У школи може да се оснује ученичка задруга у циљу развијања ваннаставних активности друштвено-корисног рада ученика.

Рад ученичке задруге уређује се статутом школе.

Школа може пружати услуге и продавати производе настале као резултат рада ученика у ученичкој задрузи и туђе производе, уџбенике, школски прибор и опрему.

Средства стечена радом ученичке задруге воде се на издвојеном рачуну и користе за проширење материјалне основе рада ученичке задруге, екскурзије

ученика, награде члановима задруге и унапређивање образовно-васпитног рада у школи.

Члан 35.

У случају непосредне ратне опасности, ратног стања или ванредних прилика, министар просвете одлучује да ли ће школа прекинути рад или наставити са радом по посебном наставном плану и програму.

2. Програм огледа

Члан 36.

Школа може да остварује програм огледа ради провере вредности нових образовних садржаја, облика, метода и организације рада, нових наставних средстава и опреме.

Програм огледа, циљ, задатке, услове и начин његовог остваривања прописује министар просвете.

Ради остваривања програма огледа могу се оснивати посебне школе.

3. Образовно-васпитни рад у иностранству

Члан 37.

Школа може да обавља делатност у иностранству, у складу са овим законом.

Члан 38.

За децу грађана Републике Србије која се школују у страним школама обезбеђује се допунско основно образовање по посебном наставном плану и програму.

V. УЧЕНИЦИ

1. Упис ученика

Члан 39.

У I разред уписују се деца која до краја текуће календарске године навршавају седам година живота и која су здравствено способна.

У I разред може да се упише и дете старије од седам година, које због болести или других разлога није било уписано у школу.

Здравствену способност детета, пре уписа у I разред, утврђује здравствена установа и о томе извештава школу.

У I разред, на основу решења посебне комисије могу да се упишу и физички и психички развијена деца која до краја текуће календарске године навршавају шест и по година живота.

Решење комисије је коначно.

Комисију из става 4. овог члана именује општина, а чине је лекар педијатар, школски педагог, школски психолог и учитељ.

Члан 40.

Родитељ, усвојилац, старатељ, односно орган старатељства (у даљем тексту: родитељ) одговоран је за упис детета у I разред и за редовно похађање наставе и обављање других школских обавеза ученика.

Општина води евиденцију и обавештава школу и родитеље о деци која су стасала за упис у школу.

Школа је дужна да обавештава родитеља и општину о деци која се нису уписала у I разред, која редовно не похађају или која су престала да похађају школу, најкасније 15 дана од дана почетка рока за упис, односно од дана престанка редовног похађања наставе у школи.

Против родитеља чије дете није благовремено уписано у I разред, односно чије дете не похађа редовну наставу, надлежни општински орган поднеће пријаву најкасније у року од 15 дана од дана када је о томе обавештен.

Члан 41.

Ученик може да изостане из школе само у оправданим случајевима.
Родитељ је дужан да најкасније у року од осам дана оправда изостанак ученика.

Члан 42.

Ученик прелази из једне у другу школу на основу преводнице или сведочанства.

Преводница се издаје у року од 7 дана од дана пријема обавештења о упису ученика у другу школу.

Школа у коју ученик прелази, у року од 7 дана обавештава школу из које се ученик исписао да је примила преводницу.

Члан 43.

Ученик не може бити искључен из школе.

Ученик од V до VIII разреда може бити премештен у другу школу, ако учини тежу повреду обавеза ученика, о чему одлучује наставничко веће школе.

Члан 44.

Ученику који је навршио 15 година живота престаје обавеза похађања школе истеком те школске године.

Школа може, по одлуци директора, да ученику који је навршио 15 година живота, а није стекао основно образовање и васпитање, омогући школовање до навршених 17 година живота, ако то захтева ученик или његов родитељ.

Ученик из става 2. овог члана који учини тежу повреду обавеза удаљава се из школе.

Ученик ометен у развоју може стицати основно образовање и васпитање и после навршених 19 година живота.

Члан 45.

Ученик може бити привремено или за одређену школску годину ослобођен савлађивања програма физичког васпитања у целини или делимично.

Наставничко веће школе доноси одлуку о ослобађању ученика од физичког васпитања на основу предлога лекара.

2. Оцењивање и напредовање ученика

Члан 46.

Ученици се оцењују из свих наставних предмета и из владања.

У току полугодишта ученик мора бити оцењен из сваког наставног предмета најмање два пута, а из владања на крају првог и другог полугодишта.

На крају првог и другог полугодишта утврђује се општи успех ученика.

Оцењивање ученика је јавно.

Начин оцењивања ученика прописује министар просвете.

Члан 47.

Ученика од I до IV разреда оцењује наставник који изводи наставу.

Ученика од V до VIII разреда оцењује предметни наставник у току образовно васпитног рада, а оцену на крају полугодишта утврђује одељенско веће на предлог предметног наставника.

Оцену из владања утврђује одељенско веће на предлог одељенског старешине.

Члан 48.

Успех ученика из наставних предмета оцењује се описном и бројчаном оценом: одличан (5), врло добар (4); добар (3); довољан (2) и недовољан (1).

Оцена недовољан (1) је негативна оцена.

Владање ученика оцењује се описном оценом: примерно; врло добро; добро; задовољавајуће и незадовољавајуће.

Члан 49.

Општи успех ученика утврђује се на основу аритметичке средине позитивних оцена из свих обавезних наставних предмета и страног језика као изборног предмета.

Општи успех ученика је: одличан, врло добар, добар, довољан.

Ученик је постигао општи успех:

- одличан - ако има средњу оцену најмање 4,50;
- врло добар - ако има средњу оцену од 3,50 до 4,49;
- добар - ако има средњу оцену од 2,50 до 3,49;
- довољан - ако има средњу оцену од 2 до 2,49.

Члан 50.

Оцена из владања и оцена из изборног предмета осим страног језика, не утичу на општи успех ученика.

Недовољна оцена из изборног предмета, осим оцене из страног језика, не уноси се у сведочанство.

Члан 51.

Ученик прелази у наредни разред ако на крају школске године има позитивне оцене из свих обавезних наставних предмета и страног језика као изборног предмета.

Ученик VIII разреда стекао је основно образовање и васпитање ако има позитивне оцене из свих обавезних наставних предмета и страног језика као изборног предмета.

Члан 52.

У наредни разред може да пређе и ученик од I до IV разреда који на крају школске године има оцену недовољан (1) из највише два обавезна наставна предмета.

Ученик IV разреда не може да пређе у V разред ако на крају школске године има оцену недовољан (1) из матерњег језика или из математике.

Одлуку о преласку ученика у наредни разред доноси наставничко веће на основу мишљења његовог учитеља.

Ученику се признаје разред из кога је преведен као завршен разред.

Члан 53.

Ученици VIII, као и осталих разреда којима према члану 44. овог закона престаје обавеза похађања школе, а нису завршили разред, могу да га заврше полагањем испита из предмета из којих имају недовољне оцене у року од три године од дана престанка редовног похађања наставе.

Члан 54.

Поправни испит полажу ученици од V до VIII разреда који на крају другог полугодишта имају недовољну оцену из једног или два обавезна наставна предмета, укључујући и страни језик као изборни предмет.

Ученик полаже поправни испит у августовском испитном року.

Члан 55.

Ученици који на крају другог полугодишта имају више од две недовољне оцене и ученици који не положе поправни испит или не приступе полагању поправног испита, понављају разред.

Члан 56.

Разредни испит полаже ученик који није похађао наставу више од трећине укупног годишњег броја часова, а оцењивањем се утврди да није савладао садржаје наставног плана и програма и ученик од V до VIII разреда који није оцењен из једног или више предмета.

Ученик од V до VIII разреда полаже разредни испит и из наставног предмета из којег није извођена настава више од трећине часова утврђених наставним планом и програмом.

Ученик који на разредном испиту добије недовољну оцену из једног или два наставна предмета полаже поправни испит.

Ученик који не приступи полагању разредног испита или га не положи у поправном испитном року, понавља разред.

Члан 57.

Ученик може да полаже испит из страног језика који није изучавао у школи. Испит се полаже по прописаном наставном програму за одређен разред.

Школа издаје ученику уверење о положеном испиту.

Члан 58.

Поправни, разредни и други испити полагају се пред испитном комисијом од најмање три члана, коју образује директор школе.

Оцена испитне комисије је коначна.

Начин и време полагања поправних, разредних и других испита прописује се статутом школе.

3. Права, обавезе и одговорности ученика

Члан 59.

Ученик има право и дужност да редовно похађа наставу и извршава школске обавезе.

Члан 60.

Ученик који се истиче у учењу и владању похваљује се или награђује.

Статутом школе утврђују се врсте похвала и награда и услови за њихово додељивање.

Члан 61.

У току школовања ученик може да добије диплому за изузетан општи успех, односно диплому за изузетан успех у савлађивању наставног плана и програма из појединих наставних области или предмета.

Врсте диплома, начин и услове за њихово додељивање прописује министар просвете.

Члан 62.

Ученик који се истиче знањем и способностима може да заврши школу у року краћем од осам, али не краћем од шест година.

У току једне школске године ученик може да заврши два разреда.

Услове и поступак напредовања ученика прописује министар просвете.

Члан 63.

Ученик или његов родитељ има право да директору школе поднесе приговор на оцену и на поступак оцењивања, у року од 24 часа од дана пријема ђачке књижице, односно сведочанства на крају другог полугодишта.

Ако директор школе оцени да је приговор основан, образоваће комисију од три члана, пред којим ученик полаже испит.

Испит се полаже у року од три дана од дана подношења приговора.

Оцена комисије је коначна.

Ученик или његов родитељ, има право да поднесе приговор директору школе, у року од 24 часа од пријема ђачке књижице, односно сведочанства ако је повређен поступак оцењивања на поправном, односно разредном испиту, утврђен овим законом.

Ако директор школе утврди да је приговор на поступак из става 5. овог члана основан, поништиће испит и упутиће ученика на поновно полагање испита, у року од три дана од дана подношења приговора.

Члан 64.

За повреду обавеза ученик може да одговара дисциплински, а материјалну штету учињену намерно или из крајње непажње надокнађује његов родитељ.

Ученик одговара за повреду обавезе која је у време извршења била утврђена статутом школе у складу са овим законом.

Члан 65.

За повреду обавезе ученику може да се изрекне васпитно-дисциплинска мера: опомена или укор одељенског старешине, укор одељенског већа, укор директора и строги укор наставничког већа.

Опомена и укор одељенског старешине и укор одељенског већа изричу се за лакше повреде обавеза ученика утврђених статутом школе.

Укор директора и строги укор наставничког већа изричу се за теже повреде обавезе ученика утврђене овим законом.

Тежом повредом обавеза ученика сматра се: преправка података у сведочанству, ђачкој књижици и другим јавним исправама; преправка или дописивање података у школској евиденцији; крађа школске имовине или имовине ученика; употреба или подстрекавање ученика на употребу алкохола или наркотичког средства; изазивање туче или учешће у тучи; изражавање националне и верске нетрпељивости; политичко организовање и деловање; неоправдано изостајање из школе више од 25 часова.

Васпитно-дисциплинска мера изриче се за школску годину у којој је учињена повреда обавезе ученика.

Члан 66.

На изречену васпитно-дисциплинску меру, ученик, или његов родитељ могу да поднесу приговор директору школе у року од пет дана од дана пријема одлуке.

Директор доноси одлуку у року од 15 дана од дана подношења приговора.

VI. НАСТАВНИЦИ И СТРУЧНИ САРАДНИЦИ

Члан 67.

Образовно-васпитни рад у школи обављају наставници и стручни сарадници.

Васпитни рад у школи са домом ученика обављају и васпитачи.

Врсту стручне спреме наставника, стручних сарадника и васпитача прописује министар просвете.

Члан 68.

Послове наставника, стручног сарадника и васпитача могу да обављају лица која, осим услова утврђених законом:

1. имају одговарајућу врсту и степен школске опреме;
2. имају психичку и физичку способност за рад са ученицима;
3. нису правоснажном пресудом осуђивана за кривична дела учињена против уставног поретка, достојанства личности и морала, територијалног интегритета

државе и службене дужности за која је изречена безусловна казна затвора у трајању дужем од шест месеци.

Услови из става 1. овог члана утврђују се приликом заснивања радног односа и у току рада.

Члан 69.

Наставу од I до IV разреда може да изводи наставник са одговарајућом високом или вишом школском спремом.

Наставу на српском језику, и на језику народности од I до IV разреда, може да изводи наставник који је стекао одговарајућу школску спрему на језику на коме се настава изводи, или који положи испит из језика са методиком на одговарајућој вишој школи, односно факултету.

Програм за проверу знања језика утврђује виша школа, односно факултет.

Предметну наставу може да изводи наставник који има одговарајућу високу школску спрему.

Из предмета домаћинство, ликовна култура и музичка култура наставу може да изводи и наставник са одговарајућом вишом школском спремом.

Васпитни рад у школи са домом ученика може да обавља васпитач који има најмање одговарајућу вишу школску спрему.

Члан 70.

Стручне послове у школи обављају школски педагог, школски психолог, социјални радник, дефектолог, библиотекар и медијатекар, по програму који доноси министар просвете.

Школски педагог, школски психолог и дефектолог могу бити лица са одговарајућом високом школском спремом, а социјални радник, библиотекар и медијатекар са одговарајућом високом или вишом школском спремом.

Члан 71.

Наставник, стручни сарадник и васпитач:

- остварује циљ и задатке основног образовања и васпитања утврђене овим законом и на основу њега донетим прописима;
- припрема се и стручно - педагошки остварује наставни план и програм односно програм васпитног рада;
- учествује у раду стручних органа;
- води евиденцију о образовно-васпитном раду и ученицима;
- извршава и друге обавезе које произилазе из општих аката школе и годишњег програма рада.

Члан 72.

Рад наставника, стручних сарадника и васпитача прати се и оцењује у складу са законом.

Рад наставника, стручних сарадника и васпитача, оцењује директор по прибављеном мишљењу наставничког већа.

За постигнуте резултате у раду, наставник, стручни сарадник и васпитач могу бити похваљени и награђени.

Министар просвете прописује поступак оцењивања и врсте награда.

Члан 73.

Наставника, стручног сарадника и васпитача који својим образовно-васпитним радом не остварује циљ и задатке образовања и васпитања; не остварује наставни план и програм; доводи у питање моралне вредности, равноправност народа и народности; својим понашањем или организовањем ученика у политичке сврхе;

изазива националну или верску нетрпељивост, директор школе удаљава из наставе до доношења одлуке у дисциплинском поступку.

Ако директор не поступи сагласно ставу 1. овог члана, наставника, стручног сарадника или васпитача удаљава министар просвете, односно оснивач школе, у року од 15 дана од дана достављања обавештења.

Члан 74.

Наставници, стручни сарадници и васпитачи дужни су да се стално стручно усавршавају.

Члан 75.

Послове наставника, стручног сарадника и васпитача може да обавља и приправник.

У току приправничког стажа наставници, стручни сарадници и васпитачи оспособљавају се уз помоћ ментора за самосталан рад, савлађују програм приправничког стажа и припремају се за полагање стручног испита.

Систем сталног усавршавања, програм, начин, рокове и услове за полагање стручног испита прописује министар просвете.

Члан 76.

Лице које је стекло радни стаж ван школе, може да буде изабрано за наставника, стручног сарадника или васпитача ако испуњава друге прописане услове, с тим да положи стручни испит, или део стручног испита најкасније у року од две године од дана заснивања радног односа у школи.

Наставник, стручни сарадник и васпитач из става 1. овог члана нема својство приправника, али стручни испит односно део стручног испита полаже под условима и на начин утврђен за приправника.

Члан 77.

Приправнички стаж траје годину дана.

Приправнику који не положи стручни испит у року од једне године по завршетку приправничког стажа и наставнику, стручном сараднику и васпитачу из члана 76. овог закона престаје радни однос ако не положи стручни испит, односно део стручног испита.

Положен стручни испит у области образовања признаје се за све послове у образовно-васпитном раду.

Члан 78.

Стручни испит полаже се на одговарајућем факултету или вишој школи, пред комисијом коју образује овлашћени орган.

На избор комисије из става 1. овог члана, сагласност даје министар просвете.

Уколико нема одговарајућег факултета или више школе у Републици Србији, министар просвете одређује решењем факултет или вишу школу у којој ће се полагати испит.

Члан 79.

Наставника, стручног сарадника и васпитача бира директор школе на основу конкурса, по прибављеном мишљењу школског одбора.

Кандидат који није изабран има право приговора министру просвете у року од 15 дана од дана достављања првостепене одлуке.

Члан 80.

У оквиру 40-часовне радне недеље наставник има 24, а стручни сарадник и васпитач 30 часова непосредног рада са ученицима.

Норму непосредног рада са ученицима прописује министар просвете, а остало радно време распоређује се годишњим програмом рада школе.

Члан 81.

Ако школа конкурсом не може да обезбеди стручно лице за највише шест часова наставе недељно из одређеног предмета, може да распореди ове часове наставницима тог предмета до краја школске године.

Члан 82.

Наставници, стручни сарадници и васпитачи остварују право на штрајк под условом да обезбеде минимум процеса рада школе.

Минимум процеса рада за наставника је остваривање обавезне наставе у трајању од 30 минута по часу у оквиру дневног распореда и обављање испита, а за стручног сарадника и васпитача 20 часова рада недељно.

Против наставника, стручног сарадника и васпитача који учествују у штрајку противно одредби става 2. овог члана, директор школе покреће дисциплински поступак.

Наставнику, стручном сараднику и васпитачу за повреду обавезе из става 2. овог члана изриче се мера престанка радног односа.

VII. ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ УЧЕНИКА ОМЕТЕНИХ У РАЗВОЈУ

Члан 83.

Дете ометено у развоју стиче основно образовање и васпитање у складу са овим законом и уписује се у школу на основу решења којим се утврђује врста и степен ометености у развоју.

Члан 84.

Деца ометена у развоју, у смислу овог закона су:

1. са телесним и чулним оштећењима (телесно инвалидна; слепа и слабовида и глува и наглува);
2. ментално ометена (лако, умерено, теже и тешко); и
3. вишеструко ометена у развоју (са две и више ометености, аутистичка и др.).

Утврђивање врсте и степена ометености у развоју врши се на основу предлога лекарске комисије.

Члан 85.

Решењем којим се утврђује врста и степен ометености у развоју, утврђује се и способност стицања основног образовања и васпитања и одређује школа у коју ће се дете уписати.

Решење из става 1. овог члана доноси општинска управа у складу са законом. Против овог решења родитељ може да поднесе жалбу надлежном министарству.

Општина на чијој територији родитељ ученика има пребивалиште сноси трошкове превоза, исхране и смештаја ученика ако на подручју те општине нема одговарајуће школе.

Члан 86.

Поновно утврђивање степена или врсте и степена ометености у развоју ученика може да се обави и у току стицања основног образовања и васпитања. Предлог за поновно утврђивање степена или врсте и степена ометености могу да поднесу родитељи или школа, односно здравствена установа.

Члан 87.

Влада утврђује критеријуме по којима се утврђује ометеност ученика у развоју и састав и начин рада лекарске комисије, из члана 84. овог закона.

Члан 88.

Наставни план и програм основног образовања и васпитања доноси се за сваку врсту и степен ометености у развоју.

Наставним планом и програмом ближе се утврђују: циљ, задаци и садржај образовања и васпитања; трајање образовања и васпитања; узраст ученика за упис; број ученика у одељењу, односно групи; недељни и годишњи број часова наставе и других облика образовно-васпитног рада; трајање часа; професионално усмеравање ученика.

Члан 89.

Настава од V до VIII разреда може да се изводи као разредна, као разредно-предметна или као предметна, што зависи од врсте и степена ометености у развоју.

Наставним планом и програмом одређује се када се настава изводи као разредна, односно разредно-предметна или предметна.

Члан 90.

У одељењу или васпитној групи може да буде највише 10 ученика, зависно од врсте и степена ометености у развоју.

Одељење ученика са вишеструком ометеношћу у развоју и комбиновано одељење може да има највише шест ученика.

Члан 91.

За образовање и васпитање ученика ометених у развоју може се основати школа са најмање осам одељења.

Школа може да обавља делатност предшколског васпитања и образовања, основног и средњег образовања и васпитања, исте врсте ометености у развоју, а у складу са законом.

Школа може да организује и смештај и исхрану и за децу предшколског узраста у дому ученика и ученике. Смештај и исхрана могу бити у виду дневног или сталног боравка.

Услови за смештај ученика и начин остваривања васпитно-образовног рада прописује министар просвете.

Члан 92.

Разредну наставу од I до IV разреда, односно од I до VIII разреда може да обавља наставник - дефектолог који има најмање одговарајућу вишу школску спрему.

Предметну наставу од V до VIII разреда може да обавља наставник који има најмање одговарајућу вишу школску спрему за предмет из кога изводи образовно-васпитни рад и који је оспособљен на дефектолошком факултету за рад са ученицима ометеним у развоју.

Програм оспособљавања за рад са ученицима ометеним у развоју, доноси министар просвете, а полаже се на дефектолошком факултету.

Ако се настава изводи као разредно-предметна од V до VIII разреда, разредну наставу може да изводи наставник - дефектолог из става 1. овог члана, а предметну наставу наставник из става 2. овог члана.

Члан 93.

Васпитни рад у школи са домом ученика може да обавља васпитач који има најмање одговарајућу вишу школску спрему дефектолошке струке.

VIII. ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ ОДРАСЛИХ

Члан 94.

Лица старија од 15 година живота, која редовно не похађају школу (у даљем тексту: одрасли), стичу основно образовање и васпитање у складу са овим законом, према наставном плану и програму за одрасле.

Члан 95.

Наставним планом и програмом за одрасле ближе се утврђују: циљ, задаци и садржај образовања и васпитања и недељни и годишњи број часова наставе и других облика образовно-васпитног рада и начин и облици остваривања тог рада.

Члан 96.

Одрасли могу стећи основно образовање и васпитање похађањем наставе или полагањем испита.

Основно образовање и васпитање одраслих организује се по разредима од I до VIII и траје четири године.

Број одраслих у одељењу, односно групи може да буде до 20.

Време уписа, односно пријављивања испита уређује се статутом установе која обавља основно образовање и васпитање одраслих.

Финансијска средства за организацију наставе и полагање испита за образовање одраслих обезбеђују полазници у складу са нормативним актом школе.

Члан 97.

Одрасли је завршио разред ако има позитивне оцене из свих предмета.

Одрасли који имају недовољне оцене из појединих предмета полажу испите из тих предмета.

Одрасли се не оцењују из владања.

Члан 98.

Одраслима се издаје сведочанство о сваком завршеном разреду и сведочанство о стеченом основном образовању и васпитању.

Члан 99.

Влада може поверити обављање делатности основног образовања одраслих и другим правним лицима.

Поверавање послова из става 1. овог члана уређује се уговором.

Члан 100.

Општина води евиденцију неписмених лица и лица без потпуног основног образовања.

IX. ОСНОВНО МУЗИЧКО И БАЛЕТСКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

Члан 101.

У основну музичку, односно балетску школу може да се упише дете ако положи пријемни испит којим се утврђује његова музичка, односно балетска способност.

Ученици се уписују у музичку школу, односно балетску школу на почетку сваке школске године.

Члан 102.

Основно музичко образовање и васпитање траје од две до шест година, што зависи од врсте инструмента, односно главног предмета, а основно балетско образовање и васпитање траје четири године.

Члан 103.

Наставним планом и програмом за основно музичко и балетско образовање и васпитање ближе се утврђују: циљ, задаци и садржај и трајање образовања; узраст

ученика као услов за почетак стицања образовања; садржај пријемног годишњег и контролног испита и услови за упис; садржај, облици и начин вођења образовно-васпитног рада; трајање часа; недељни и годишњи број часова наставе и других облика образовно-васпитног рада; број ученика у одељењу, односно групи.

За основно музичко образовање и васпитање ученика ометених у развоју доноси се посебан наставни план и програм.

Члан 104.

Основно музичко и балетско образовање и васпитање стиче се редовним похађањем наставе или полагањем испита.

Ученик који стиче основно музичко или балетско образовање и васпитање путем полагања испита има статус ванредног ученика.

Члан 105.

Ученик основног музичког образовања и васпитања полаже годишњи испит, а ученик основног балетског образовања и васпитања полаже контролни и годишњи испит.

Ако ученик I разреда из главног предмета добије на годишњем испиту оцену недовољан (1), или не положи контролни испит, не може да настави стицање музичког, односно балетског образовања и васпитања по започетом програму.

Ученици осталих разреда, који не положе годишњи испит из главног предмета, понављају разред.

Ученик може да полаже поправни испит само из једног наставног предмета.

Ученик може једном да понавља разред у току стицања основног музичког, односно балетског образовања и васпитања.

Члан 106.

Ученик који се истиче знањем и способностима може да стекне основно музичко и балетско образовање и васпитање у року краћем од прописаног у наставном плану и програму.

Члан 107.

У I разред школе за музичке таленте може да се упише дете које има најмање шест година живота и за које се на пријемном испиту утврди да има изразите музичке способности.

Ако се утврди да ученик музичке школе има изразите музичке способности, може да настави стицање музичког образовања и васпитања према наставном плану и програму за таленте.

Члан 108.

У I разред школе за балетске таленте може да се упише дете које има најмање осам, а највише 10 година живота, које је завршило прва два разреда основне школе и за које се на пријемном испиту утврди да има изразите способности за балет.

Члан 109.

Музичко образовање и васпитање за ученике са изразитим музичким способностима траје 10 година, а за ученике са изразитим балетским способностима осам година.

Наставни план и програм за ученика са изразитим способностима доноси се као јединствени наставни план и програм за редовно основно образовање и васпитање и основно и средње музичко, односно балетско образовање и васпитање.

Члан 110.

Ученици школе за музичке, односно балетске таленте полажу годишњи испит из свих стручних предмета.

Ученик који не положи поправни испит из стручних предмета и ученик који на годишњем испиту из главног предмета добије оцену недовољан (1), не може да настави стицање образовања према наставном плану и програму за таленте.

Ученик из става 2. овог члана може да настави стицање образовања према наставном плану и програму за основно музичко, односно балетско образовање и васпитање.

Члан 111.

Школа може да обавља делатност основног и средњег музичког и балетског образовања и васпитања у складу са законом.

Школа може да организује смештај и исхрану за ученике.

Члан 112.

Наставу у основној музичкој школи може да изводи лице које има најмање одговарајућу вишу школску спрему.

Изузетно, наставу може да изводи и лице које има одговарајућу средњу музичку школу, ако се за одређени предмет не образују у Републици Србији наставници на вишој школи, односно факултету.

Члан 113.

Наставу у основној балетској школи може да изводи лице које има најмање одговарајућу вишу школску спрему, ако овим законом није друкчије одређено.

Наставу из играчких предмета може да изводи балетски уметник, односно балетски педагог који има средње балетско образовање, најмање 10 година играчке праксе, односно педагошког рада и положени испит из психологије и педагогије.

Испит из става 2. овог члана полаже се на одговарајућем факултету.

Члан 114.

Васпитни рад у школи са домом ученика може да изводи васпитач који испуњава услове за наставника у школи за музичке и балетске таленте.

X. РУКОВОЂЕЊЕ И УПРАВЉАЊЕ ШКОЛОМ

1. Директор школе

Члан 115.

Школом руководи директор.

За директора школе може да буде именовано лице које има најмање вишу школску спрему, испуњава услове за наставника школе, за школског педагога или школског психолога, има положен стручни испит и најмање пет година радног искуства.

Директора школе именује министар просвете на основу јавног конкурса по прибављеном мишљењу школског одбора.

Директора музичке и балетске школе коју оснива друго правно или физичко лице именује оснивач.

Директор се именује на период од четири године.

Члан 116.

Директор је одговоран за законитост рада школе.

Директор организује образовно-васпитни рад школе и стара се о његовом остваривању и унапређивању; организује и остварује педагошко-инструктивни увид и надзор и предузима мере за унапређивање рада наставника, стручних сарадника и васпитача; доноси одлуку о слободним радним местима; предузима мере у случају недоличног понашања наставника, односно стручног сарадника и васпитача и њиховог негативног утицаја на ученике, наставнике, стручне сараднике и васпитаче; сазива и руководи седницама наставничког већа; усмерава и усклађује рад стручних

органа у школи; остварује сарадњу са Министарством просвете и родитељима ученика и обавља и друге послове и задатке утврђене законом и статутом школе.

Члан 117.

Министар просвете, односно оснивач школе разрешиће дужности директора ако утврди да школа не извршава обавезе из члана 116. овог закона.

2. Школски одбор

Члан 118.

Школски одбор је орган управљања у школи.

Школски одбор именује и разрешава оснивач и има најмање пет чланова, од којих једнак број из редова наставника, стручних сарадника и васпитача и представника оснивача и најмање једног представника савета родитеља.

Чланови школског одбора именују се на четири године.

Члан 119.

Школски одбор:

1. доноси статут школе;
  2. доноси годишњи програм рада школе и усваја извештај о његовом остваривању;
  3. одлучује о пословању школе;
  4. одлучује о коришћењу средстава школе у складу са законом;
  5. расписује конкурс за избор наставника, стручних сарадника и васпитача и даје мишљење за њихов избор;
  6. расписује конкурс за директора и даје мишљење за његово именовање;
  7. разматра успех ученика и предузима мере за побољшање услова рада школе и остваривање образовно-васпитног рада;
  8. разматра и друга питања утврђена актом о оснивању и статутом школе.
- Поступак и начин одлучивања школског одбора уређује се статутом школе.

3. Савет родитеља

Члан 120.

Школа има савет родитеља као саветодавно тело.

Савет родитеља разматра питања успеха ученика, рада ученичке задруге, школског календара, екскурзија ученика, услова рада школе и друга питања утврђена статутом школе.

Број чланова и начин избора савета родитеља утврђују се статутом школе.

4. Стручни органи

Члан 121.

У школи се образују стручни органи: наставничко и одељенско веће, стручни активи и одељенски старешина.

Члан 122.

Стручни органи: организују рад и прате остваривање наставног плана и програма; анализирају остваривање циља, задатака и садржаја образовања и васпитања; утврђују резултате рада наставника, односно сарадника; прате и утврђују резултате рада ученика и предузимају мере за јединствен и усклађен рад свих учесника у процесу образовања и васпитања и решавају друга питања ради унапређивања образовно-васпитног рада.

Овлашћења и начин рада стручних органа утврђују се статутом школе, у складу са овим законом.

XI. ПРИЗНАВАЊЕ СВЕДОЧАНСТАВА СТЕЧЕНИХ У ИНОСТРАНСТВУ

Члан 123.

Држављанин Србије који је у иностранству стекао основно образовање и васпитање или завршио поједине разреде основне школе, има право да захтева признавање сведочанства о стеченом основном образовању и васпитању или поједином завршеном разреду основне школе.

Страни држављанин има право да захтева нострификацију или признање еквиваленције сведочанства стеченог у иностранству, ако за то има правни интерес.

Члан 124.

Нострификацију, односно признавање еквиваленције стране школске исправе врши Министарство просвете.

Нострификацијом се страна школска исправа изједначава са одговарајућом школском исправом стеченом у Републици Србији и то у погледу права за настављање образовања и васпитања и права на запошљавање.

Признавањем еквиваленције страна школска исправа изједначава се са одговарајућом школском исправом стеченом у Републици Србији у погледу права на настављање школовања.

Члан 125.

У поступку нострификације, односно признавања еквиваленције стране школске исправе примењују се одредбе Закона о општем управном поступку уколико овим законом није друкчије уређено.

У поступку нострификације, односно признавања еквиваленције узимају се у обзир: систем школовања земље у којој је стечена школска исправа, наставни план и програм; трајање школовања; права која даје страна школска исправа имаоцу и друге околности од значаја за одлучивање.

Ако се у поступку нострификације утврди да наставни план и програм савладан у иностранству знатно одступа од плана са којим се упоређује, нострификација се условљава полагањем одређених испита, или провером знања.

Министарство просвете може утврђивање испита и проверу знања из става 3. овог члана да повери посебној стручној комисији.

Члан 126.

Лице које је поднело захтев за нострификацију, односно признавање еквиваленције стране школске исправе може условно да се упише у наредни разред уколико поступак није окончан до истека рока за упис ученика у школу.

Члан 127.

Лице које захтева нострификацију, односно признавање еквиваленције стране школске исправе уз захтев доставља оригинал те исправе или оверену копију, а оригинал се доставља на увид и превод овлашћеног преводиоца.

Решење о нострификацији и решење о признавању еквиваленције коначно је у управном поступку.

Кратак садржај решења исписује се на оригиналу школске исправе и на примерку превода (клаузула о нострификацији, односно признавању еквиваленције).

Члан 128.

Орган који води поступак нострификације и признавања еквиваленције стране школске исправе чува документацију и о томе води евиденцију.

Начин вођења евиденције и њен садржај прописује министар просвете.

XII. ЕВИДЕНЦИЈА, ЈАВНЕ ИСПРАВЕ И ПЕЧАТ

Члан 129.

Школа врши јавна овлашћења која су јој поверена овим законом.

Када се настава изводи и на језику народности, школа води евиденцију и на том језику.

Школа води евиденцију утврђену овим законом и на основу података издаје јавне исправе.

Дневник рада (разредна књига) води се на језику и писму на коме се остварује образовно-васпитни рад.

Члан 130.

Школа води матичну књигу, дневник образовно-васпитног рада - разредну књигу, евиденцију о испитима - записник о поправним, разредним, испитима за образовање одраслих и другим испитима о успеху ученика на крају школске године, о издатим сведочанствима и о подели предмета на наставнике.

Министар просвете прописује садржај образаца и начин вођења евиденције из става 1. овог члана и одобрава њено издавање.

Члан 131.

Школа чува трајно матичну књигу и евиденцију о издатим сведочанствима и завршеној основној школи.

Дневник образовно-васпитног рада, разредна књига и евиденција о испитима чува се 10 година.

Члан 132.

Јавне исправе које издаје школа су:

1. ђачка књижица;
2. сведочанство о завршеној основној школи, односно разреду;
3. преводница;
4. уверење о положеном испиту из страног језика.

Министар просвете прописује образац ђачке књижице, сведочанства, преводнице и уверења и одобрава њихово издавање.

Члан 133.

Школа издаје ученику ђачку књижицу у коју се уносе оцене о успеху у учењу и владању у току школске године и на крају сваког разреда.

Школа издаје ученику сведочанство о завршеном основном образовању и васпитању.

Ученику који није стекао основно образовање и васпитање, а престала му је обавеза похађања наставе и ученику који одлази у иностранство издаје се сведочанство о последњем завршеном разреду.

Када се настава изводи и на језику народности, јавне исправе из члана 132. издају се и на том језику.

Члан 134.

Веродостојност јавне исправе школа оверава печатом. Садржај печата утврђује се у складу са законом.

Статутом школе одређује се службено лице одговорно за употребу и чување печата.

Члан 135.

Школа издаје дупликат јавне исправе на прописаном обрасцу, после оглашавања оригинала јавне исправе неважећом у "Службеном гласнику Републике Србије".

Школа издаје уверења о чињеницама о којима води евиденцију, у недостатку прописаног обрасца.

Члан 136.

Ако не постоји евиденција о стеченом основном образовању и васпитању, или о издатим сведочанствима, захтев за утврђивање стеченог основног образовања и васпитања подноси се општинском суду на чијој територији је било или је сада седиште основне школе.

Захтев садржи доказе на основу којих може да се утврди да је стечено основно образовање и васпитање и потврду да је евиденција, односно архивска грађа уништена или нестала.

Потврду из става 2. овог члана издаје школа у којој је лице стекло основно образовање и васпитање или друга установа која је преузела евиденцију, односно архивску грађу. Ако таква установа не постоји, потврду издаје општински орган на чијој територији је било седиште основне школе.

Члан 137.

Решење о утврђивању стеченог основног образовања и васпитања доноси општински суд у ванпарничном поступку, на основу писмених исправа.

Решење садржи: назив и седиште основне школе у којој је стечено основно образовање и васпитање; име и презиме лица а за удате и девојачко презиме; име оца и мајке; датум, место рођења и пребивалиште лица и да је завршено основно образовање и васпитање.

Решење којим се утврђује стечено основно образовање и васпитање замењује сведочанство основне школе.

ХШ. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ СРЕДСТАВА

Члан 138.

У буџету Републике Србије, општине и града Београда обезбеђују се средства за права грађана из члана 8. тач. 1, 2. и 3. овог закона у целини, а средства из тачке 4. у висини 50% трошкова образовно-васпитног рада утврђених ценом услуга, на основу овог закона.

Средства из буџета Републике Србије преносе се Министарству просвете на посебан рачун.

У складу са законом Министарство просвете обезбеђује средства школама за зараде, накнаде и друга примања радника и средства заједничке потрошње.

Општина, односно град Београд обезбеђују средства за: стручно усавршавање наставника, стручних сарадника и васпитача; превоз ученика који су настањени на удаљености већој од 4 km , од седишта школе, ако на тој удаљености нема школе, а за ученике ометене у развоју обезбеђује се превоз без обзира на удаљеност стана од школе; изградњу, инвестиционо и текуће одржавање, опремање, материјалне трошкове и амортизацију, у складу са законом.

Зараде радника школе одређују се у складу са посебним законом.

Уколико општина не може да обезбеди у потпуности средства за превоз ученика, део средстава за превоз могу да обезбеде родитељи ученика.

Одлуку о висини учешћа родитеља у обезбеђивању средстава за превоз ученика доноси општина.

Члан 139.

Министар просвете прописује мерила за утврђивање цене услуга у школи.

Цена услуга изражава вредност и резултат рада којима се обезбеђује: накнада материјалних трошкова, у складу са утврђеним нормативима; амортизација; зараде према важећим прописима; одговарајући износ за текуће и инвестиционо одржавање и средства за исплату законом одређених обавеза.

Министарство просвете, општина, односно град Београд закључује уговор са школом за део средстава која обезбеђују за њен рад, на основу годишњег програма рада.

XIV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 140.

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај школа ако:

1. дозволи политичко организовање и деловање, или коришћење школског простора у те сврхе (члан 7);
  2. не остварује наставни план и програм донет на основу овог закона (члан 20);
  3. не прибави сагласност за избор или промену страног језика (члан 22);
  4. употребљава уџбенике и наставна средства која нису одобрена (члан 23);
  5. не донесе годишњи програм рада у року прописаном овим законом (члан 24) или га не примењује;
  6. утврди више часова обавезне наставе (члан 26);
  7. одступи од школског календара без сагласности министра просвете (члан 28);
  8. не обавештава родитеље и општину о ученицима који не похађају школу (члан 40);
  9. не достави у року од седам дана преводницу и друге податке о ученику, односно не обавести у истом року о пријему ученика, преводнице и других података о ученику (члан 42);
  10. изабере на неодређено време наставника, стручног сарадника и васпитача који не испуњавају прописане услове (чл. 67, 68, 69. и 70);
  11. не распише конкурс за наставнике, стручне сараднике и васпитаче (члан 79);
  12. упише дете ометено у развоју без решења о разврставању (члан 83);
  13. не води или неуредно води прописану евиденцију о образовно-васпитном раду школе (чл. 129, 130. и 131);
  14. изда сведочанство чија садржина не одговара подацима у матичној књизи (члан 133).
- Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се и одговорно лице у школи за прекршај из става 1. овог члана.

Члан 141.

Новчаном казном од 1.000 до 20.000 динара или казном затвора до 30 дана казниће се за прекршај родитељ ако намерно не упише дете у школу или дете неоправдано изостаје из школе.

XV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 142.

Постојеће школе усагласиће своју организацију и општа акта са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења општих аката из става 1. овог члана примењиваће се важећи општи акти, ако нису у супротности са овим законом.

Члан 143.

Права и обавезе оснивача школе, чији је оснивач општина, град Београд, односно покрајина, а које буду утврђене мрежом школа, има Република Србија на дан ступања на снагу акта којим се утврђује мрежа школа.

Члан 144.

Земљиште, зграде и друга средства школа чији је оснивач општина, град Београд, односно покрајина, а које буду утврђене мрежом школа, прелазе у државну својину на дан ступања на снагу акта о мрежи школа.

Члан 145.

Наставници, стручни сарадници и васпитачи који обављају образовно-васпитни рад у школи и који су по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона испуњавали услове у погледу степена и врсте школске спреме могу и даље да обављају образовно-васпитни рад у школи.

Члан 146.

Наставници са учитељском школом и наставници са вишом педагошком школом, који на дан ступања на снагу овог закона нису били у радном односу у основној школи, могу засновати радни однос до краја школске 1996/97. године.

Члан 147.

Наставници који обављају образовно-васпитни рад са ученицима ометеним у развоју, који испуњавају услове за извођење наставе одређеног предмета, могу и даље да обављају тај рад ако се на одговарајућем факултету оспособе за рад са овим ученицима у року од две године од дана доношења програма за дефектолошко оспособљавање.

Члан 148.

Наставници, стручни сарадници и васпитачи који обављају образовно-васпитни рад са ученицима ометеним у развоју који не испуњавају прописане услове у погледу степена и врсте школске спреме, могу и даље да обављају тај рад ако су до ступања на снагу овог закона најмање 25 година обављали образовно-васпитни рад, од тога најмање 15 година са ученицима ометеним у развоју.

Члан 149.

Наставници основне музичке и основне балетске школе који не испуњавају прописане услове у погледу степена и врсте школске спреме могу и даље да обављају образовно-васпитни рад ако су до ступања на снагу овог закона имали најмање 15 година образовно-васпитног рада у музичкој, односно балетској школи.

За послове наставника који не испуњава прописане услове, музичка или балетска школа расписује конкурс до краја јуна текуће године. Ако се на конкурс не пријави лице које испуњава прописане услове, школа може да задржи у радном односу истог наставника, до расписивања следећег конкурса.

Члан 150.

Наставници, стручни сарадници и васпитачи школа чије је седиште у аутономној покрајини, који нису положили стручни испит по прописима из области образовања, могу да га положи у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 151.

Министар просвете ће именовати директоре школа у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 152.

Планови и програми образовно-васпитног рада и прописи донети на основу Закона о основном образовању и васпитању ("Службени гласник СРС", број 5/90); Закона о основном образовању и васпитању ("Службени гласник СРС", бр. 51/78, 30/79, 39/81, 43/82, 13/83, 43/85, 49/85 и 39/86); Закона о васпитању и образовању ("Службени лист САПВ", бр. 15/83, 19/83 - испр. 11/86, 15/86 - испр. 5/87, 17/88, 23/88, 18/89 и 6/90); Закона о основном образовању и васпитању ("Службени лист

САПК", бр. 29/79, 7/80, 46/80 и 7/86); Закона о музичком и балетском образовању и васпитању ("Службени гласник СРС", број 51/85); Закона о васпитању и образовању деце и омладине ометене у развоју ("Службени гласник СРС", бр. 43/84 и 18/89); одредаба Закона о васпитању и образовању које се односе на оглед, музичко, балетско образовање и васпитање и васпитање и образовање ученика ометених у развоју ("Службени лист САПВ", бр. 15/83, 19/83 - испр. 11/86, 15/86 - испр. 5/87, 17/88, 23/89, 18/89 и 6/90); Закона о васпитању и образовању деце и омладине ометене у развоју ("Службени лист САПК", број 19/85) и одредбе Закона о огледима у области предшколског, основног и средњег образовања ("Службени лист САПК", број 27/76) примењиваће се до доношења наставних планова и програма и одговарајућих прописа утврђених овим законом, уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 153.

Одредбе подзаконских аката које су се примењивале до ступања на снагу овог закона, а нису са њим у супротности, примењиваће се до доношења прописа на основу овог закона.

Подзаконска акта којима се уређује разврставање деце и омладине ометене у развоју примењиваће се до доношења одговарајућих прописа.

Члан 154.

Одредбе чл. 46. до 58. овог закона примењиваће се од школске 1992/93. године.

До почетка примене одредаба из става 1. овог члана примењиваће се одговарајуће одредбе Закона о основном образовању и васпитању ("Службени гласник СРС", број 5/90).

Члан 155.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о основном образовању и васпитању ("Службени гласник СРС", број 5/90), као и одредбе следећих закона које се односе на основно образовање и васпитање:

Закон о музичком и балетском образовању и васпитању ("Службени гласник СРС", број 51/85); Закона о васпитању и образовању деце и омладине ометене у развоју ("Службени гласник СРС", бр. 43/84 и 18/89); Закона о дипломама за изузетан успех у школском учењу и владању ("Службени гласник СРС", бр. 14/66 и 20/76); Закона о васпитању и образовању које се односе на оглед, музичко, балетско и васпитање и образовање ученика ометених у развоју ("Службени лист САПВ", бр. 15/83, 19/83 - испр. 11/86, 15/86 - испр. 5/87, 17/88, 23/88, 18/89 и 6/90), Закона о васпитању и образовању деце и омладине ометене у развоју ("Службени лист САПК", број 19/85), Закона о дипломама за изузетан успех у школском учењу и владању ("Службени лист САПВ", број 27/72), Закона о дипломама за изузетан успех ученика "Вук Караџић" ("Службени лист САПК", број 21/88) и Закона о огледима у области предшколског, основног и средњег образовања ("Службени лист САПК", број 27/76).

Члан 156.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".